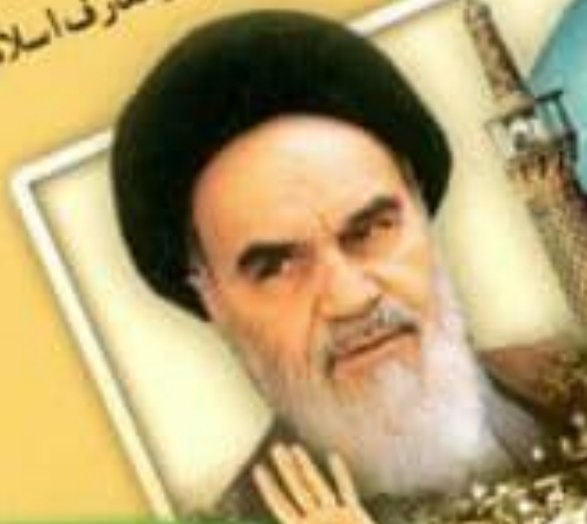

تفصیلات ایران

کلیه رشته ها

علوم و معارف اسلامی

به استثنای رشته های ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی

باید یازدهم
دوره دوم مت

به نام خدا

زمینه های کودتای ۲۸ مرداد

۱۳

تهیه و تنظیم از : احمد اسدی اقدام . مرنند (آذربایجان شرقی)

فهرست مطالب

استعفای مصدق از نخست وزیری

قیام ۳۰ تیر ۱۳۳۱ و پیامد های آن

نقش آیت الله کاشانی در سقوط دولت قوام السلطنه

زمینه های کودتا علیه دولت مصدق

نقش امریکا و انگلیس در کودتا

نقش شاه و دربار

اشتباهات مصدق (انحلال مجلس / اعتماد به امریکایی ها)

جدائی مصدق از روحانیت

هدف کلی از این درس

در این درس، با علّت های استعفای دکتر مصدّق، قیام سی تیر و پیامدهای آن، نقش آیت الله کاشانی در سقوط دولت قوام السلطنه و روی کار آمدن مجدد دولت مصدّق، زمینه های کودتا علیه دولت مصدّق آشنا می شوید

قیام ۳۰ تیر

قیام ۳۰ تیر ۱۳۳۱

استعفای دکتر مصدق

۲۵ تیر - ۱۶ ژوئیه ۱۳۳۱ خورشیدی

دکتر محمد مصدق در روز ۲۵ تیر ماه با شاه ملاقات کرد و لیست وزیران خود را تسلیم نمود. شاه با واکنشاری وزارت جنگ به مصدق موافقت نکرد و مصدق به خانه بازگشت و بدون مشورت با احدی، استعفاي خود را برای شاه فرستاد.

استعفای مصدق از نخست وزیری (۲۵ تیر ۱۳۳۱)

استعفاء مصدق از نخست وزیری

حسین مکی اسر از استعفای دکتر مصدق را افاش میسازد
دولت در ارتش بهیچوجه نمی تواند نظارت کند و دستورات
نخست وزیر در وزارت جنگ اجرا نمی شد.

در تیرماه ۱۳۳۱ دکتر محمد مصدق برای مواجهه با مخالفان داخلی که در رأس آن دربار قرار داشت، از شاه خواست تا **پست وزارت جنگ** را در اختیار وی قرار دهد و چون شاه نپذیرفت، مصدق **استعفا** کرد.

وزیران استعفانامه زیر را تهیه و بحضور اعلیحضرت تقدیم کرده است
اینک متن استعفانامه دکتر محمد مصدق شاه :

۲۵ تیرماه ۱۳۳۱

پیشگاه مبارک اعلیحضرت همایون شاهنشاهی

چون در نتیجه تجربیاتی که در دولت سابق بدست آمده
پیشرفت کار در این موقع حاس ایجاب میکند که پست وزارت جنگ
را فدوی شخصا عهده دار شود و این کار مورد تصویب شاهانه واقع
نشد البته بهتر آنست که دولت آینده را کسی تشکیل دهد که کاملاً
مورد اعتماد باشد و بتواند منویات شاهانه را اجرا کند. با وضع فعلی
ممکن نیست مبارزه ای را که ملت ایران شروع کرده است
فدوی دکتر محمد مصدق
خاتمه دهد

پیامدهای استعفای مصدق

بلافاصله پس از استعفای دکتر مصدق، شاه، **قوام السلطنه** را مأمور تشکیل کابینه کرد.

قوام السلطنه بعد از انتصاب به نخست وزیری طی اعلامیه شدیدالحنی به طرفداران نهضت ملی شدن نفت حمله کرد و تهدید به اجرای «**اعدام های دسته جمعی**» کرد.

در پی آن **آیت الله کاشانی** از مردم خواست تا برای مقابله با قوام به میدان بیایند و اعلام کرد: «**به خدای لایزال، اگر قوام نرود، اعلام جهاد می کنم و خودم کفن پوشیده، با ملت، در پیکار شرکت می کنم**»

تلاش های دربار و نمایندگان قوام السلطنه در متقاعد کردن آیت الله کاشانی به نتیجه نرسید. آیت الله کاشانی اعلام کرد: «اگر در بازگشت دولت دکتر مصدق اقدام نشود آتش انقلاب را متوجه دربار خواهیم کرد.»

انتصاب قوام به نخست وزیری بعد از استعفای مصدق

صدور اعلاميه شديد اللحن به وسيله قوام و تهديد به اعدام دسته جمعي مخالفان

اعلام جهاد توسط آیت الله کاشانی

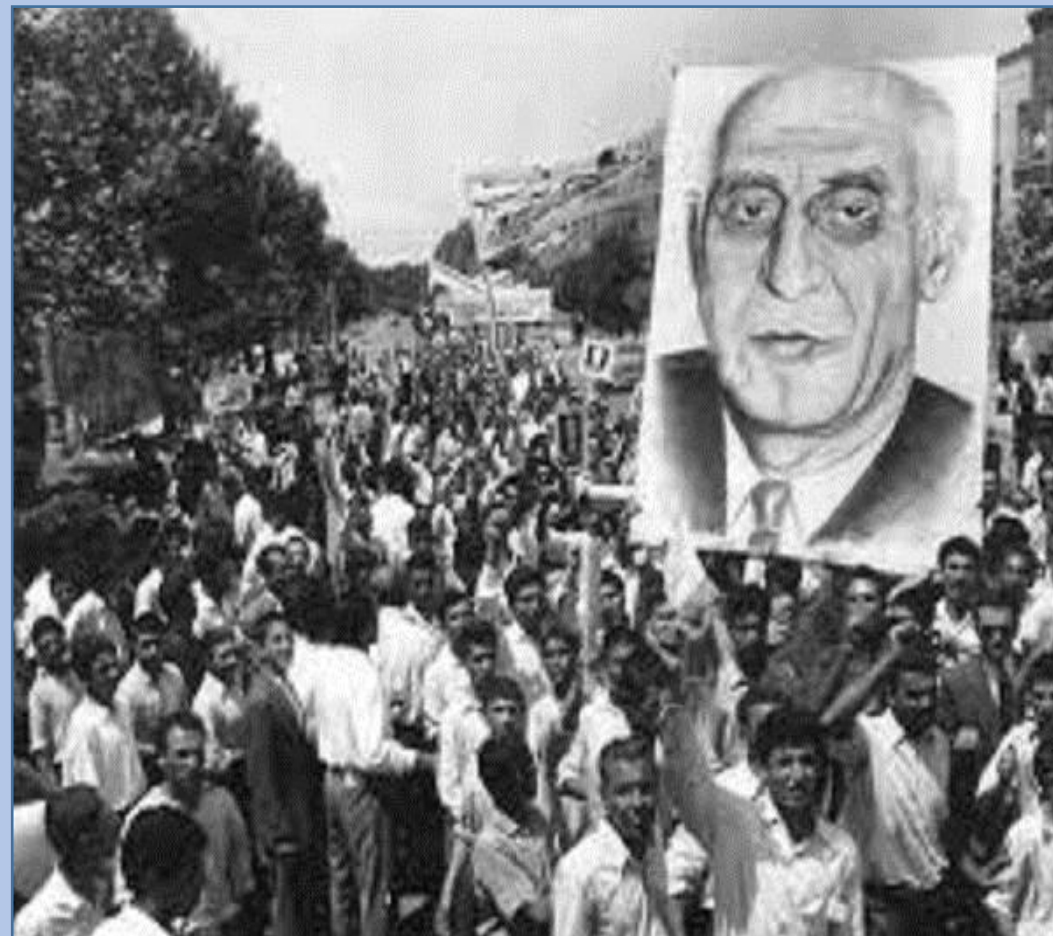
حمایت آله کاشانی از بازگشت دولت مصدق

قیام ۳۰ تیر ۱۳۳۱

▪ در اولین ساعات روز ۳۰ تیرماه ۱۳۳۱ مردم تهران درحالی که در محاصره نیروهای نظامی و انتظامی و تانک ها و زره پوش ها قرار داشتند بی محابا به حرکت درآمدند و حماسه ای ملی و غرور آفرین خلق کردند.

▪ رشادت مردم تهران و سایر شهرهای کشور که منجر به شهادت تعدادی از آن ها شد، موجب گردید تا شاه با برکناری قوام بار دیگر دکتر مصدق را به نخست وزیری منصوب کند.

قیام ۳۰ تیر ۱۳۳۱ / در حمایت از نخست وزیر مصدق

قیام مردم تهران در روز ۳۰ تیر ۱۳۳۱

۳۰ تیر / شهادت طرفداران دکتر مصدق

۳۰ تیر / تشیع جنازه باشکوه شهدای ۳۰ تیر ۱۳۳۱

۳۰ تیر / شهدای مبارزان قیام ۳۰ تیر ۱۳۳۱

برکنار شد

برکنار قوام از نخست وزیری و انتصاب دوباره مصدق ، نتیجه قیام ۳۰ تیر

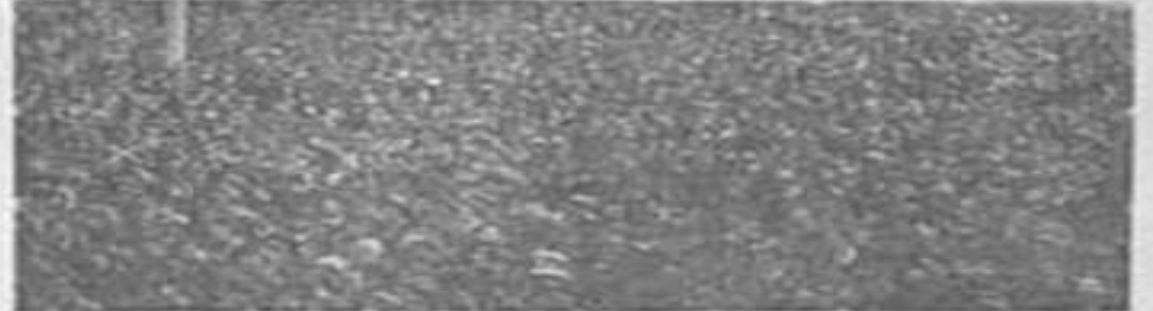
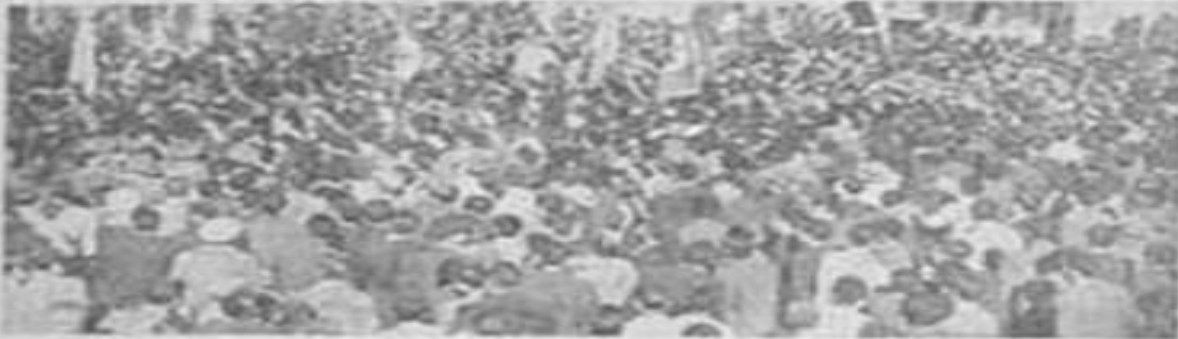

نقش مطبوعات در قیام ۳۰ تیر

از جان خود گذشتیم با خون خود دویم یامرک یا مصدق

س. مزارقچیان
 سران دانشگاه
 امتحان پلاژ سرد
 در ششگرو تهران
 تهران - سرانایان
 بان گشته و بیدار
 پایتخت جلو مجلس
 صدا فریاد میزدند

در تیر ۳۰ تیر ۱۳۰۴ که امروز جوی مجلس اجتاح کردند بود

توطئه کنندگان وقایع پریروز بنام قیام علیه حکومت ملی

باختر امروز

شبهه ۱۱ اکتبر ۱۳۳۱ - ۲۰ مارس ۱۳۳۲ - ۱۵ - ۱۳۳۲ شماره ۱۰۴۶

در محکمه فوق العاده محاکمه میشوند

طبق اعلامی که از اسامی دولت و ایست دولت است
 برده گشته که در روز ۱۵ تیر ۱۳۰۴ در محکمه فوق العاده
 محاکمه خواهند کرد -
 گفته میزاید چنانچه در این امر از طرفی خاصه مطالعه کرده اند
 همین برای تشکیل این محکمه و فوق العاده با لایحه دائمی در اسفند خواهد کرد
 و با این لایحه در تمام مجلس شورای ملی خواهد بود

برای رفع احتیاجات دانشگاه تیر ۳۰

امروز کیسویان در وزارت فرهنگ برای تهیه گی با احتیاجات و دانشگاه
 تیر ۳۰ تیر ۱۳۰۴ که امروز جوی مجلس اجتاح کردند بود
 وزارت فرهنگ بود و امروز در محکمه فوق العاده محاکمه خواهند کرد
 کاتر برای رفع احتیاجات دانشگاه تیر ۳۰ تیر ۱۳۰۴

بیدار باشید وطن در خطر است

دولت در روز هفتمی در محاکمه
 ما را که در آن سید فکری یعنی همدرد
 آمدند ، سر لشکر گردانها گشته برایشان
 برای تمام دو لاکت و آتش میزنند
 اطراف و مستولانه های این کوه
 بران فرارگر سلسله آتشی است
 پاره و میانه های برای این دولت
 تا این محکمه که در روز ۳۰ تیر
 میزنند ، این کارگران بر خواهند

دوره دوم نخست وزیری مصدق

دور دوم نخست وزیری مصدق

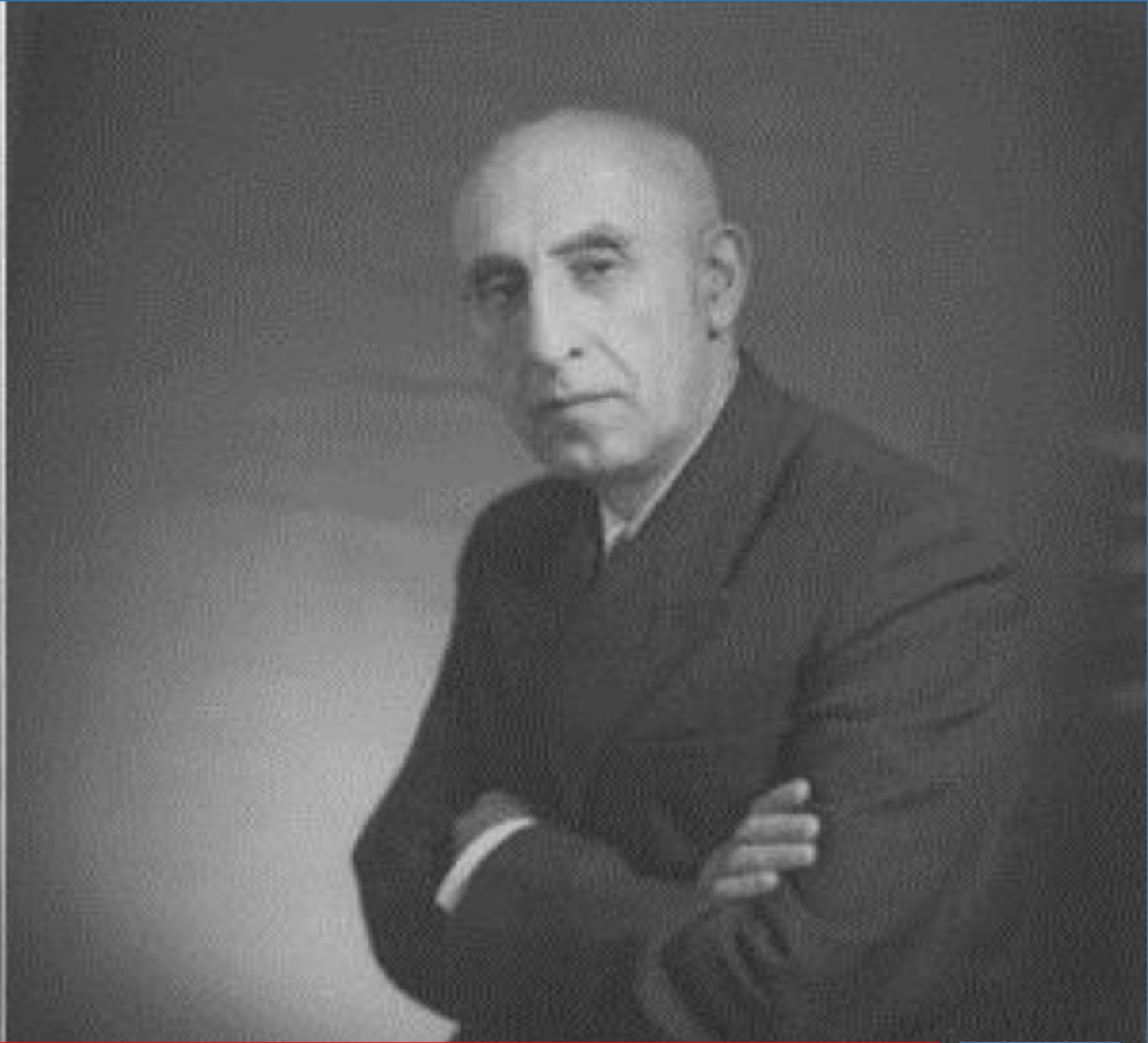
دوره دوم نخست وزیری دکتر مصدق

با روی کار آمدن مجدد دکتر محمد مصدق، آیت الله کاشانی به **ریاست مجلس** انتخاب شد و دکتر مصدق علاوه بر ریاست دولت، **وزارت جنگ** را نیز شخصاً بر عهده گرفت و از موقعیت مستحکمی برخوردار شد.

با وجود این در آن دوران حوادث عبرت انگیزی روی داد که **زمینه های بروز اختلاف میان آیت الله کاشانی و دکتر مصدق** را فراهم کرد.

این اختلافات با دسیسه چینی کانون های توطئه خارجی و عوامل داخلی اش تشدید شد.

انگلستان که از ملّی شدن نفت ایران ضربه خورده بود، به توطئه هایی علیه **دولت مصدق** دست زد.

نخست وزیر دوبره مصدق و انتخاب آیت الله کاشانی به ریاست مجلس

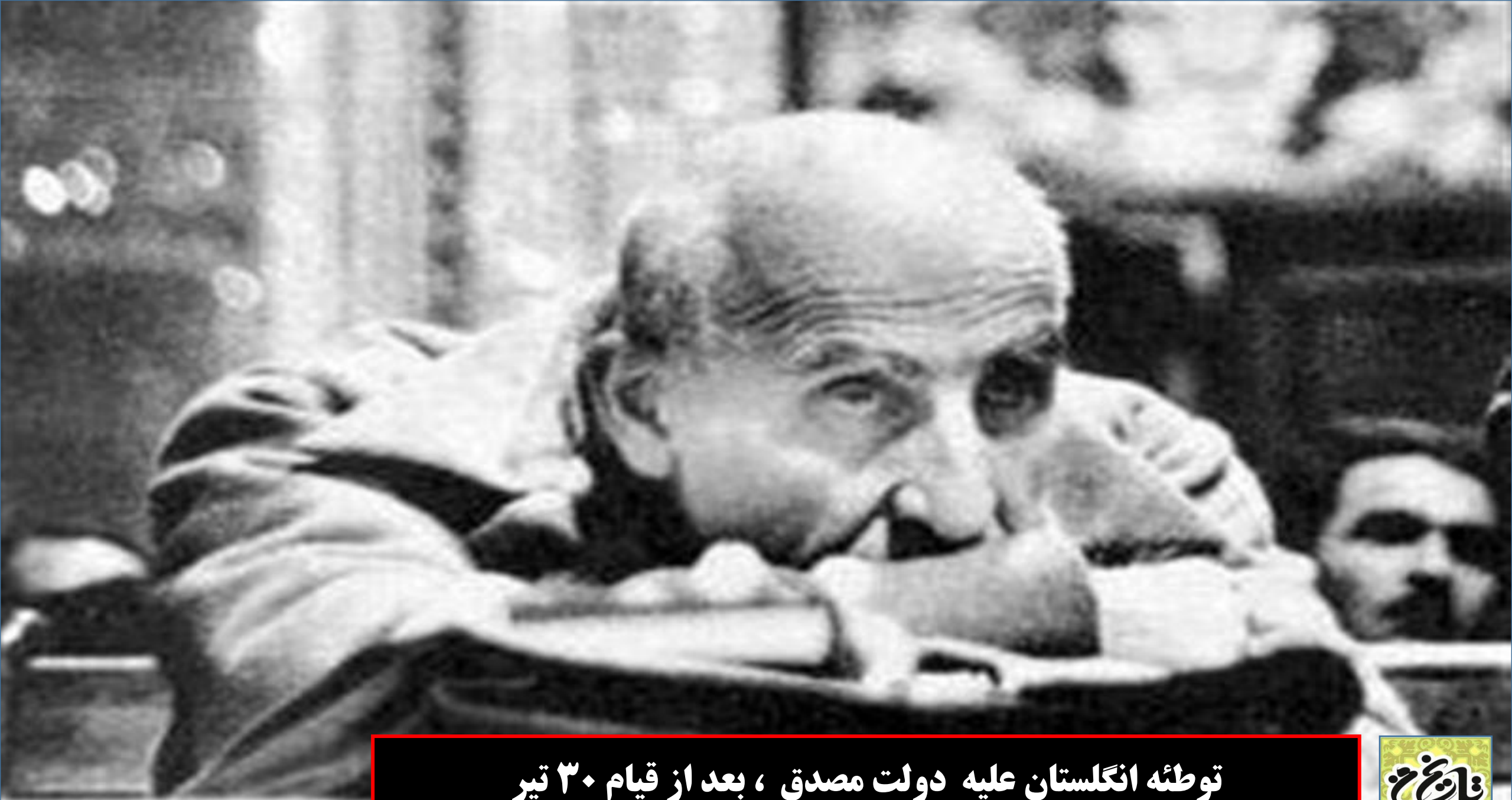

وحدت مصدق و کاشانی باعث موفقیت

توطئه انگلستان عليه دولت مصدق ، بعد از قیام ۳۰ تیر

بروز اختلاف و شکاف در نهضت ملی شدن نفت و پیامدهای آن

▪ تا زمانی که اتحاد و همبستگی در میان رهبران نهضت وجود داشت، نهضت از حمایت گسترده و پشتیبانی مردم و افکار عمومی برخوردار بود، توطئه های سهمگین خارجی و دسیسه های شاه و دربار که در رأس آن مخالفان داخلی قرار داشتند، موثر واقع نشد.

▪ با بروز اختلاف و شکاف در میان رهبران نهضت، کوچک ترین توطئه مبدل به ضربه سهمگین بر پیکر ملی شدن صنعت نفت می شد و پایه های حمایت و پشتیبانی مردم که عامل مهمی در رویارویی با استعمار خارجی به شمار می رفت، سست می گرد.

▪ با وجود این که در آن دوران حوادث عبرت انگیزی روی داد که زمینه های بروز اختلاف میان آیت الله کاشانی و دکتر مصدق را فراهم کرد. این اختلافات با دسیسه چینی کانون های توطئه خارجی و عوامل داخلی اش تشدید شد.

▪ ضعف ساختاری و بی کفایتی برخی از اعضای کابینه دولت، رقابت ها و قدرت طلبی ها، روند جدایی و بروز شکاف و تشتت سیاسی مانع از آن شد که بار دیگر مردم هم چون واقعه ۳۰ تیر در صحنه مبارزه حاضر شوند.

شکوه

اتحاد و همبستگی در میان رهبران نهضت ، مانع توطئه های خارجی و مخالفان داخلی

بروز اختلاف میان آیت الله کاشانی و دکتر مصدق

بروز اختلاف بین رهبران نهضت ملی شدن نفت

بروز شکاف و تشتت سیاسی بین رهبران نهضت ، مانع حضور مردم در صحنه

عوامل زمینہ ساز گودقتای ۲۸ مرداد

عوامل زمینه ساز کودتای ۲۸ مرداد

الف : عوامل خارجی

ب : عوامل داخلی

عوامل خارجى

عوامل خارجی زمینه ساز کودتای ۲۸ مرداد

الف : آمریکا

ب : انگلیس

ج : شوروی

عوامل خارجی کودتای ۲۸ مرداد :
آمریکا

سیاست های آمریکا در برابر نهضت ملی شدن نفت

نقش آمریکا در دوران نخست وزیری دکتر مصدق

براندازی و کودتا

۳

میانجی گری

۲

حمایت

۱

آمریکا، حمایت از نهضت ملی شدن نفت

دولت آمریکا به دلیل رقابت نفتی با انگلستان در خاورمیانه، ابتدا به طور نسبی و مشروط به حمایت از نهضت ملی شدن نفت ایران پرداخت.

زیرا این کشور در صدد بود در منابع نفت ایران سهم گیرد، و قانون ملی شدن نفت را گامی در راستای پایان بخشیدن به تسلط انحصاری انگلستان بر نفت ایران تلقی می کرد.

از سوی دیگر چون در آن دوران، آمریکا در جنگ سرد با شوروی به سر می برد، قصد داشت با پشتیبانی از نهضت ملی شدن نفت و برقراری روابط دوستانه با دولت مصدق، ایران را زیر نفوذ و سلطه خود در آورد

▪ **جنگ سرد** به دوره ای از رقابت، تنش و کشمکش بین اتحاد جماهیر شوروی و متحدانش و ایالات متحده آمریکا و متحدانش بعد از جنگ جهانی دوم گفته می شود (۱۹۴۷-۱۹۹۱)

آمریکا، میانجی گری بین ایران و انگلیس

▪ پس از مدتی آمریکا تصمیم گرفت میان ایران و انگلستان در موضوع نفت میانجی گری کند، چرا که حفظ ثبات بازار نفت را برای جلوگیری از بحران اقتصادی ضروری می دانست.

▪ به همین دلیل آمریکا در ۲۴ تیر ۱۳۳۰ آریل هریمن را به ایران فرستاد تا در قضیه نفت بین ایران و انگلیس میانجی گیری کند.

آمریکا، مداخله گری و همکاری با انگلستان

با گذشت زمان، سیاست دولت آمریکا نسبت به نهضت ملی شدن نفت و دولت دکتر مصدق از حمایت و میانجی گری به **مداخله گری و همکاری با انگلستان** برای براندازی تغییر یافت؛

زیرا از یک سو انگلیسی ها قول دادند، **شرکت های نفتی آمریکایی** را در منابع نفت ایران شریک سازند.

از سوی دیگر **خطر نفوذ کمونیسم و حزب توده** را در ایران بزرگ جلوه دادند.

شريك شدن شرکتهای نفتی آمریکا در منابع نفت ایران ، پیامد کودتای ۲۸ مرداد

THE EPOCH TIMES

شبیخ کمونیسیسم

در حال حکمرانی بر جهان ما

همکاری آمریکا با انگلیس در براندازی دولت مصدق

در نتیجه چرخش سیاست آمریکا در قبال نهضت ملی شدن نفت و دولت دکتر مصدق، سازمان جاسوسی آمریکا (سیا) مأموریت یافت با همکاری سازمان جاسوسی انگلستان، (ام. ای. ۶) برای براندازی دولت مصدق و سرکوب نهضت ملی شدن نفت برنامه ریزی و اقدام نماید.

CIA

MI6
COMMUNITY

▪ **سازمان اطلاعات مخفی بریتانیا** (Secret Intelligence Service) یکی از سازمان‌های اطلاعاتی بریتانیا و سازمان اصلی بریتانیا برای دریافت، تجزیه اطلاعات و عملیات‌های مخفی در کشورهای خارجی است.

▪ سازمان اطلاعات مرکزی (به انگلیسی: Central Intelligence Agency،) هم‌چنین مشهور با سرواژه «سیا» یا با کوتاه‌نوشت «سی‌آی‌ای» (به انگلیسی: CIA)

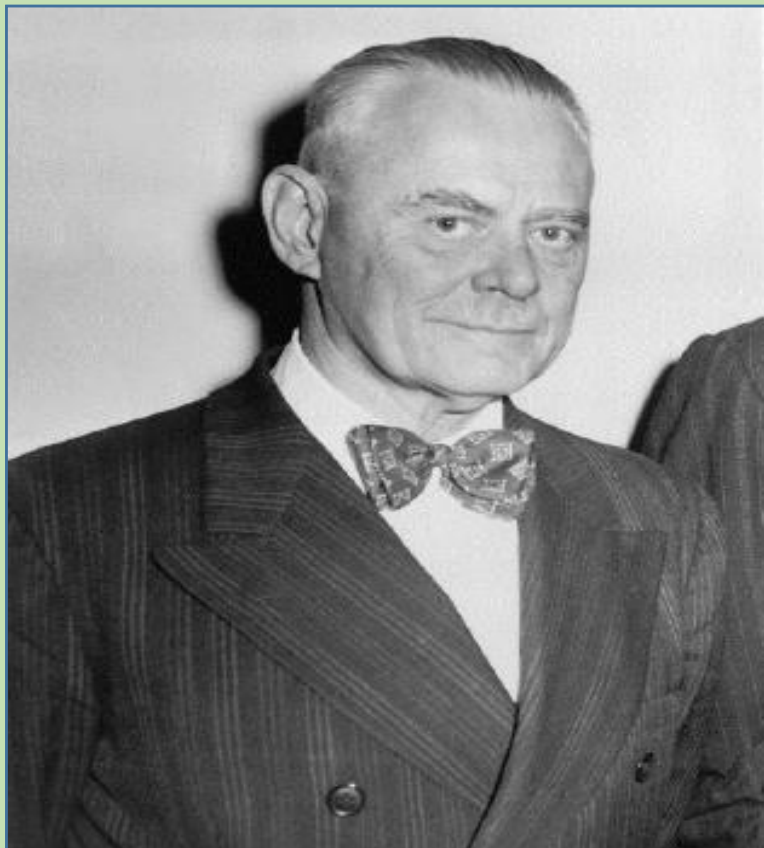
▪ عملیات «تی پی آژاکس» به عنوان اولین عملیات قهری براندازی برون مرزی سازمان سیا محسوب می‌شود. AJAX نام تجاری یک ماده پاک‌کننده و شوینده است.

شخصیت های آمریکایی تأثیر گذار در کودتای ۲۸ مرداد

لوئی هِندرسون سفیر آمریکا

نُرمَن شوارتسکف

کرمیت روزولت

عوامل خارجی کودتای ۲۸ مرداد :
انگلیس

سیاست انگلستان در برابر دولت مصدق و نهضت ملی شدن نفت ایران

انگلیس

حل بحران نفت از طریق اعمال قدرت نظامی و توسل به کودتا برای نخستین بار از سوی دولت انگلستان تحت عنوان « **عملیات چکمه** » طراحی شد.

دولت انگلستان با استفاده از شبکه جاسوسی خود که از دیرباز در ایران فعالیت داشت، به شکل های گوناگون اقدام به تضعیف حکومت دکتر مصدق کرد.

▪ از جمله اقدامات انگلستان علیه ایران تحریم خرید نفت ایران و تهدید کشورهای خریدار نفت ایران به تعقیب قضایی و مجازات بود.

تحریم نفت ایران

تحریم خرید نفت ایران و تهدید کشورهای خریدار نفت ایران

عوامل خارجی کودتای ۲۸ مرداد : شوروی

اتحاد جماهیر شوروی

شوروی

شوروی با وجود شدت یافتن جنگ سرد با آمریکا در این دوران، برای کمک به ایران کاری انجام نداد و در شرایط سخت بحران اقتصادی ناشی از تحریم نفت ایران، حتی از پرداخت بدهی های خود به ایران سرباز زد.

بی‌رحمی

یازده تن طلای ایران، به طلبی اشاره می‌کند که ایران از شوروی پس از اشغال ایران در جنگ جهانی دوم داشت

عوامل داخلی

کودتای ۲۸ مرداد

عوامل داخلی کودتای ۲۸ مرداد :

حزب توده

حزب توده ایران

Tudeh Party of Iran

حزب توده

این حزب از آغاز نهضت ملی شدن نفت، جنبش را به عنوان یک حرکت وابسته به سرمایه داری غرب متهم می کرد و تنها خواستار ملی شدن نفت جنوب بود؛ زیرا نفت شمال را حق شوروی می دانست.

حزب توده به دلیل وابستگی به شوروی از منافع آن دولت حمایت می کرد و همواره رفتار خصمانه های با نهضت ملی شدن نفت داشت.

اما پس از واقعه ۳۰ تیر ۱۳۳۱ برخی از رهبران حزب تصمیم به حمایت از دکتر مصدق گرفتند و در مواردی چون خروج شاه از کشور (توطئه ۹ اسفند ماه) ۱۳۳۱ و فراندوم برای انحلال مجلس دوره هفدهم از دولت دکتر مصدق پشتیبانی کردند.

شوروی در انتخابات سران حزب توده نقش داشته؟

نورالدین کیانوری ، رهبر حزب توده

عکس العمل حزب توده در برابر کودتای ۲۸ مرداد

در فاصله کودتای نافرجام ۲۵ مرداد تا کودتای ۲۸ مرداد حزب توده با وجود داشتن تشکیلات وسیع و سازمان نظامی، نیروهایش را از خیابان ها فراخواند و در برابر کودتا هیچ واکنشی به جز پایین کشیدن مجسمه های شاه و شعار الغای سلطنت و استقرار جمهوری دموکراتیک که به بهره برداری کودتاجیان در جنگ روانی منجر شد، انجام نداد.

حزب توده

- سازمان نظامی حزب توده از طریق شبکه اطلاعاتی خود در ارتش از توطئه کودتا آگاه بود و به دلیل در اختیار داشتن پست های نظامی مهم می توانست مانع موفقیت کودتا شود.
- یکی از علل بی واکنشی شوروی و حزب توده در قبال کودتا بلا تکلیفی ناشی از مرگ استالین بود.

پس از پیروزی کودتا، حزب توده هم چون کوه یخ آب شد و رهبران آن از کشور گریختند و یا برای نجات جان خود با سران کودتا همکاری کردند . برخی از اعضای حزب توده نیز بعدها به خدمت ساواک درآمدند.

عوامل داخلی کودتای ۲۸ مرداد :

شبکه بدامن

سید جمال عبدالکبیر با حضور آقا...

آیت الله...

سید جمال عبدالکبیر...

فایود دیوولر

شبکه بَدامِن

شبکه بدامن

شبکه « بدامن » پس از جنگ جهانی دوم در سال ۱۹۴۸ م با هدف مقابله با توسعه روزافزون نفوذ شوروی و حزب توده در ایران توسط انگلیسی ها شکل گرفت .

این شبکه اقدام به یک سلسله عملیات با رمز « بدامن » کرد.

عملیات های سیاسی و تبلیغاتی این شبکه توسط دو ایرانی با نام های رمزی « نرن » و « سیلی » اداره می شد.

این شبکه ۱۰۰ نفر عضو داشت و بودجه آن یک میلیون دلار بود.

برخی از اقدامات شبکه پدامن در ایران

▪ آشوب خیابانی در آستانه ورود اورل هریمن (نماینده رئیس جمهور امریکا) و افزایش نگرانی های امریکایی ها از نفوذ حزب توده و کمونیست ها در ایران

▪ پرتاب نارنجک به منزل ایت الله کاشانی بنام طرفداران مصدق

▪ حمله به عزاداری امام حسین (ع)

▪ انتشار روزنامه و شرکت در عملیات روانی علیه دولت مصدق

شبکه بدامن

شبکه بدامن

- این شبکه از طریق نفوذ در احزاب و جریان های سیاسی ، ضمن ایجاد بلوا و آشوب در کشور و اختلاف افکنی میان اعضای نهضت ملی ایران، موجبات بدبینی نسبت به رهبران نهضت را فراهم آورد.
- فعالیت های پیچیده، سری و غیرشفاف این شبکه از حوزه نظارت دولت خارج بود، به طوری که هر گروه و حزبی در ابتدا تصور می کرد این فعالیت ها به نفع سیاست های آنان است.

عوامل داخلی کودتای ۲۸ مرداد :

شاه و درباریان

شاه و درباریان

شاه و درباریان

محمد رضا شاه ابتدا در برابر نهضت ملی شدن نفت منفعل و مردود بود.

او به شدت از پیامدهای نهضت که موجب تضعیف موقعیت و قدرت او می شد، وحشت داشت.

با این همه او قدرت و شجاعت ایستادگی در برابر نهضت و ملت را نیز نداشت.

از طرفی هم جرأت نمی کرد با آن همراهی کند؛ زیرا از انگلیسی ها می ترسید و هنوز خاطره برکناری و اخراج پدرش توسط آنان را، از یاد نبرده بود.

سیاست محمدرضا شاه در برابر نهضت ملی شدن نفت

○ با این حال شاه هرگاه فرصت را مناسب می دید، آشکار و پنهان علیه نهضت ملی شدن نفت و دولت دکتر مصدق **کارشکنی و دسیسه چینی** می کرد.

○ وقتی اختلافات رهبران و اعضای نهضت بالا گرفت، بر تحرکات و توطئه های شاه افزوده شد و سرانجام با تشویق و حمایت دولت های آمریکا و انگلستان به اجرای **کودتای ۲۸ مرداد** تن داد.

کودتای آمریکایی

۲۸ مرداد
۱۳۳۲

وحشت محمدرضا شاه از پیامدهای نهضت ملی شدن نفت

کارشکنی و دسیسه چینی آشکار و پنهان شاه علیه نهضت ملی شدن نفت و دولت مصدق

وابستگان شاه و درباریان

وابستگان شاه و درباریان، با صراحت و جدیت بیشتری با نهضت ملی شدن نفت و دولت برآمده از آن، مخالفت و دشمنی کردند و در طول دوران نهضت دائم مشغول **توطئه چینی و دسیسه کاری** برضد آن بودند

اشرف پهلوی، خواهر شاه، مادر شاه و افراد دربار از جمله اسدالله علم و شاپور ریپورتر بر ضد حقوق و منافع ملت ایران و به نفع دولت انگلستان، در مقابل نهضت ملی شدن نفت ایستادند.

آنان حاضر بودند برای شکست نهضت به هر گونه **همکاری با دولت انگلستان** تن دهند.

به همین سبب **پس از قیام ۳۰ تیر، مصدق، اشرف پهلوی و مادرش** را از ایران اخراج کرد.

مخالفت و دشمنی وابستگان شاه و درباریان با نهضت ملی شدن نفت

اشرف پهلوی، فرزند رضاشاه پهلوی و خواهر دوقلوی محمدرضا پهلوی

اشرف پهلوی ، خواهر دوقلوی محمدرضا شاه

تبعید

اخراج و تبعید اشرف و مادرشاه ، بعد از قیام ۳۰ تیر بوسیله مصدق

مطبوعات

نقش مطبوعات در کودتای ۲۸ مرداد

- کودتاگران با استفاده از مطبوعات به سازماندهی افکار عمومی پرداختند.
- آنها از این طریق توانستند با ایجاد شایعات و تبلیغات ویرانگر به تخریب شخصیت دکتر مصدق و ایجاد نارضایتی عمومی از دولت او و تشدید اختلاف ها دامن بزنند.

امروز چه سه رنگ ایران بجای مجسمه ها در همه میدانهای

نصرت روز مهینک نظرم برای ارتخرت نسبت بنو ناچیان در میدان بهارستان لشکلی شد

دیر و فرزند رضا پهلوی شاه فراری که علیه حکومت ملی بدست یاری اجانب گوناگون و با شکست مواجه گردید از طرف ملت منعزل گردید
 دهها هزار مردم طهران بهرات با در دست داشتن عکس دکتر مصدق فریاد میزدند
 «مصدق پیر و زاست» «ما شاه فدینواریم» شاه فراری را چنین پرست باید محاکمه و مجازات شده
 شاه از ترس انتقام مات بزداد گریخت. مردم با شوق و ذوق پیروزی خود را جشن گرفتند

باختر امروز

شماره ۲۶۶۲۲ مرداد ۱۳۳۲ - ۶ ذیحجه ۱۳۳۳ - ۱۷ ازلت ۱۹۵۴ - شماره ۱۱۷۳

همه مردم خواستار محاکمه و اعلام فوری گوناچیان بودند
 ملت ایران در زیر آفتاب موران اراده استوار خود را به جهان اعلام کردند - مردم تقاضای
 لشکری شورای مطمنی را داشتند - دکتر شایگان گفت : با گذش ما بهال بهت ملی ایران
 بارور می شود - دکتر فاطمی گفت : حیانت در بار پهلوی روی در بار فاروقی را ملید کرد
 مهندس مصوی گفت
 باید هر چه زودتر اتصالات طبقاتی اربعین برود و دولت شورای مطمنی را تشکیل دهد
 جنالی موسوی پیروزی ملت را نه برکت گفت و از مردم خواست که در حین نظم گوشا باشند
 اطلاعات مهینک در مورد اتصالات ارتطقی شرکت کنندگان بتصویب رسید

خاستی که منخواست وطن را بچاک و خون بکشد فرار کرد

درباره فرار از مجلس مازی
 اشراف در اقلیت سازی مادر
 در جلو مداخلات برادرها و در
 تحرکات و مداخلات علنی و
 آنگار خود شاه امر ضد منافع
 به دروغ ۲

معلم و دکتر حسین کاشانی

در ۱۱ برای الاستیجاب در اتریش
 وزارتات بر فتنان متحد ایران فراهم و
 ادماج و اموات سیاسی و فدا جانانان که
 و کالی مردم با شوق و شوقی را که با هیئت
 سیاسی و اقتصادی ملت ما بتکلیف باید با
 دهها هزار مردان جوانی حضور یافته بهشت
 مردمی به ناز و
 که هیچ وقت با شوق و شوقی
 بهشت و آزادی را به هر کسی که

فرار کرد و در این راه
 ۱۳۳۲ این بود که اگر در حین گریخت
 در این وقت که در آلوده گریخت حکومت ملی
 و ملت را که در این راه و در این راه
 و ملت را که در این راه و در این راه
 و ملت را که در این راه و در این راه

تو میری چہار آوردم !
ایزار کار آوردم !

بہارِ خفا
بہارِ خفا

اشتباه مصدق در انفلال مجلس

امر و زمر مجلس هفدهم منحل شد

امروز اعلامیه‌ی از طرف نخست وزیر مبنی بر انحلال مجلس هفدهم بشرح زیر منتشر گردید:

« بنا بر اراده‌ی ملت ایران که بوسیله‌ی مراجعه به آراء عمومی اظهار شده بدینوسیله انحلال دوره هفدهم مجلس شورای ملی اعلام میگردد . انتخابات دوره هیجدهم مجلس شورای ملی پس از اصلاح قانون انتخابات و قانون تفصیلات کشور بزودی انجام خواهد گرفت بر طبق قانون اعلان خواهد شد . »

دکتر محمد مصدق

اشتباه مصدق در انحلال مجلس

اشتباه مصدق در انحلال مجلس

دکتر مصدق به بهانه نفوذ و تحریکات بیگانگان در مجلس، تصمیم گرفت مجلس **دوره هفدهم را منحل کند**.

تلاش **آیت الله کاشانی** برای جلوگیری از انحلال مجلس به جایی نرسید.

انحلال مجلس فرصت مناسبی برای **کودتاگران** فراهم آورد؛ زیرا **مشروعیت** رئیس دولت را آشکارا مخدوش کرد و باعث **هموار شدن** عملیات کودتا شد.

کودتاگران مدعی بودند پس از انحلال مجلس شورای ملی، دیگر دولت دکتر مصدق **مشروعیت قانونی** ندارد.

برگزاری رفراندوم برای انحلال مجلس دوره هفدهم

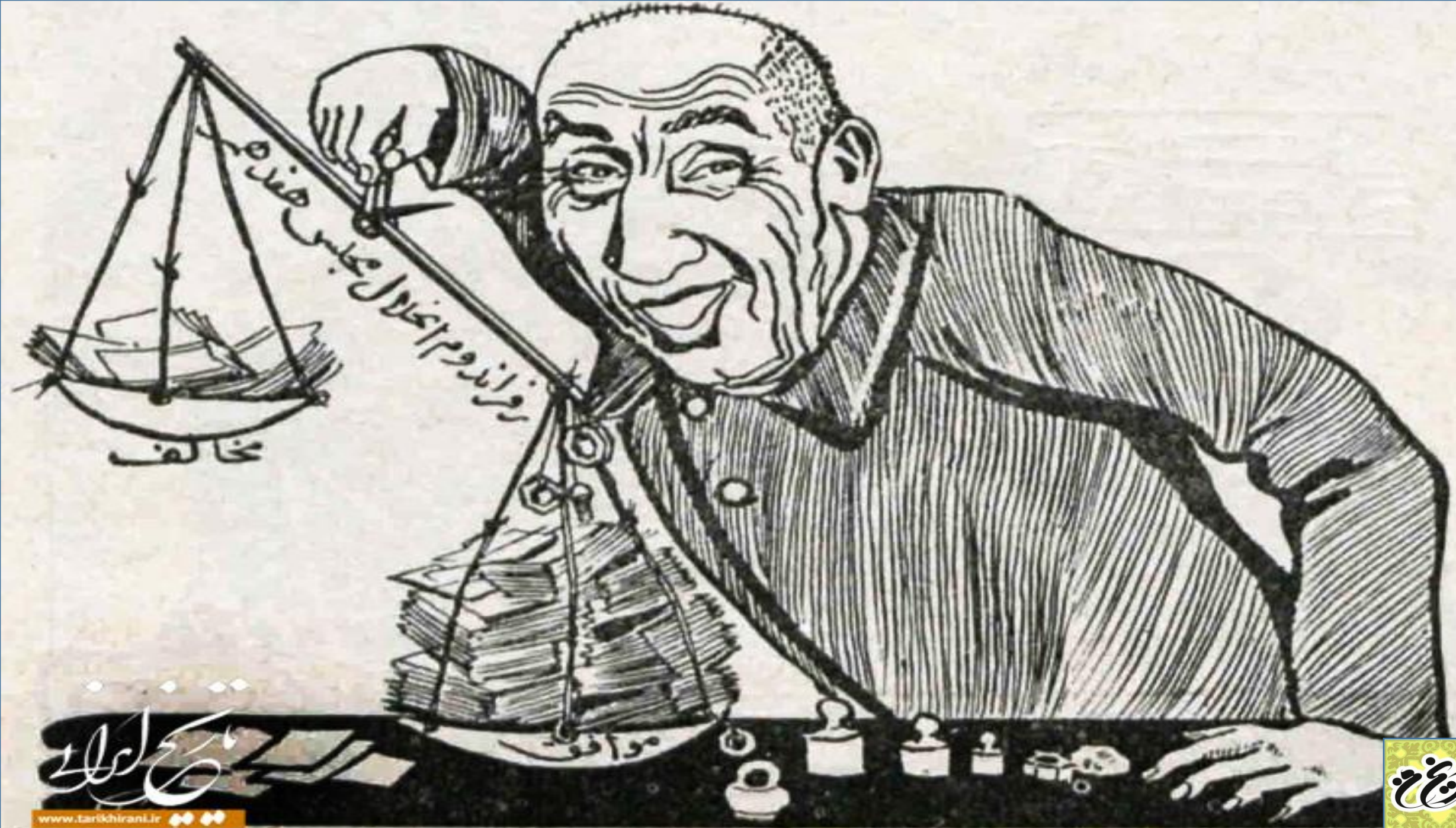

ادعای نداشتن مشروعیت قانونی پس از انحلال مجلس ، از طرف کودتاگران

تاریخ ایران

www.tarikhiran.ir

اعتماد بیش از حد دکتر مصدق به آمریکایی ها

فرجام اعتماد به آمریکا

مصدق برای مقابله با انگلیس به آمریکا تکیه کرد
و همین خوش بینی و ساده اندیشی و غفلت، زمینه
ساز موفقیت **کودتایی آمریکایی** شد، کودتایی که همه
زحمات ملت را در ملی کردن نفت به هدر داد.

۱۳۸۹/۶/۸
روزنامه **دانشجو**

اعتماد بیش از حد دکتر مصدق به آمریکایی ها

در حالی که آنها در صدد تصاحب منابع نفتی ایران و گرفتن ماهی از آب گل آلود بودند.

جدا شدن مصدق از روحانیت

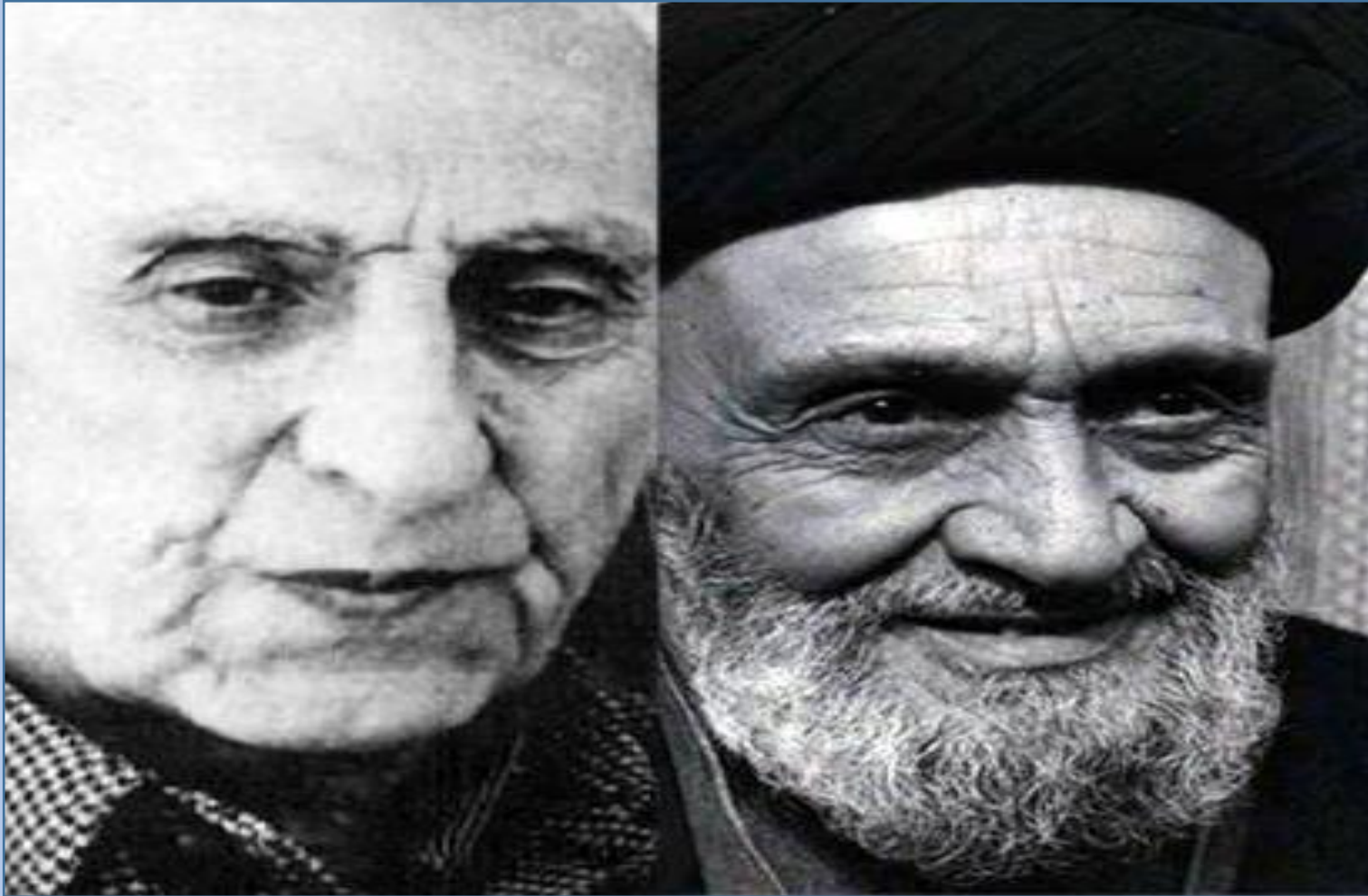

جداشدن مصدق از روحانیت در دور دوم نخست وزیری

جدا شدن مصدق از روحانیت

▪ دکتر محمد مصدق در ششم مرداد ۱۳۳۱ نامه **تندی** به آیت الله کاشانی نوشت و از ایشان خواست که از هر **گونه دخالت** در امور سیاسی کشور خودداری کنند.

▪ **کرویت روزولت** ضمن برشماری مزایای حمایت شاه از کودتا می گوید، آخرین تضمین برای رفع شبهه و تردید شاه در براندازی مصدق و حمایت از کودتا این بود که **آیزن هاور** (رئیس جمهور آمریکا) این مطلب را با بیان جمله ای خاص و رمزی در یک سخنرانی اعلام و **چرچیل** (نخست وزیر انگلیس) نیز ترتیبی بدهد تا در ساعت اعلام برنامه رادیو. بی.بی.سی. در شب بعد، به جای گفتن اکنون نیمه شب است، بگوید: «**اکنون درست نیمه شب است.**»

شاه در اوایل مرداد این رمزها را از رادیو دریافت کرد

کرویت روزولت

بی.بی.سی. سی. فارسی:

ساعت دقیقاً نیمہ شب است

خسته نباشید

موفق و سر بلند باشید / احمد اسدی اقدم - مرند (آذربایجان شرقی)

تاریخ

کانال تخصصی «تاریخ من» @tarikheeman3